

**Daniela
Fischerová**

**Želvou
proti zdi**

Šestatřicet
uvěřitelných
i neuvěřitelných
povědek

MLADÁ FRONTA

**Daniela
Fischerová**

**Želvou
proti zdi**

M l a d á f r o n t a

Jiljímu a jeho přátelům

Vánoční akce

Není pravda, že příběh se může stát kdykoli. Tento se mohl stát jen o Vánocích. A není pravda, že se může stát každému. Tento je tak nepravděpodobný a divný, že se mohl přihodit jen mně.

Je mi šedesát, jsem starý mládenec. Poznal jsem řadu žen, ale jen dva ženské typy. Bohyně a mrchy. Bohyně jsou sečtělé a neurotické, do lože bohužel nepoužitelné. Mrchy jsou v loži čilé jak lázeňské veverky, ale jinak jsou to mrchy. Existuje i třetí typ, a to jsou maminy. V loži jsou spíš milé nežli vzrušující, ale pečou skvělé tvarohové štrúdlý. Ty prakticky neznám, vdávají se za úplně jiné muže, než jsem já. Ale o Vánocích sním jen o maminách. Blížily se Vánoce.

Svět je plný bláznů, kteří mluví sami pro sebe. Však je znáte! V metru máchají rukama, vykřikují sprostá slova a navrhuji řadu politických změn. Divně postrojené staré dámy cupkají ulicí a pořád si něco mumlají polohlasem. Plešatí opilci recitují špatné verše. Mám je rád, každou z jejich mnoha odrůd. A jsem jejich král.

Dokud jsem ještě byl profesorem jazyka českého na střední škole, kryla tuto mou neškodnou úchytku profese. Mohl jsem mluvit zcela o čemkoli, studenti mě stejně vůbec neposlouchali. Občas jsem do přednášky o Komenském vpletl slova „jak vám potvrdí každá sardinka“ či „jedna bota zelená a jedna zlatá“, naschvál, jen abych zjistil, jestli je vůbec někdo na příjmu. Nikdo se ani neuchichtl, nikdo nezvedl tázavé zraky. Mluvil jsem sám k sobě celé hodiny.

Poté, co jsem opustil školu a potopil se do invalidního důchodu (na hlavu, samozřejmě!), prožíval jsem těžké období. Strašně mi chybělo posluchačstvo, alespoň iluze posluchačstva. Neměl jsem tu kuráž vyjít na ulici a jen tak spustit samomluvu. Tak velký blázen zas nejsem.

V loži také vedu samomluvu. Už léta, bohužel.

V mém životě se rozjasnilo, když byl svět požehnán vynálezem srovnatelným s vynálezem kola. Ano, tušíte správně. Okamžitě jsem to kouzlo objevil. Nadešly mi skvělé časy. Držím u ucha černou věc v koženém pouzdře, která nikdy neviděla nabíječku, a žvaním, co hrdlo ráčí. Deklamuji, vyhrožuji, varuji a slibuji. Jsem osvětář, kazatel a buřič. Jsem herec, provokatér, klaun. Podle nálady dělám zuřivé scény a řvu na svého komorníka, že mi nevyleštil boty. Jindy jsem laskavý dědeček a vykládám pohádku imaginárnímu děcku. Komusi vtipně vysvětluji, proč je debil. Má jemná tykadla mě vždycky upozorní, že mám publikum. Lidé ztichnou, pak na mě pohlédnou jako volavka při zasnubním tanci: krátkým trhavým pohybem myknou hlavou, prohlédnou si mě a hned se odvrátí. Dělalí, že neslyší, ale mě neoklamou. Zvlášť ženám při naslouchání tak zvláště ztuhne šíje. V tom případě rád rozvinu svou teorii o bohyních a o mrchách. Předstírám, že mluvím s nějakým macho chlapem, a prokládám monolog výbuchy smíchu. Ženské šíje tuhnou ještě pevněji.

O Vánocích jsem sám, uvažuji o sebevraždě, s nikým nemluvím ani reálně, ani imaginárně, a s odporem žvýkám kupované cukroví.

Přilepšuji si k důchodu a pracuji doma na velkém slovníku staroslověnštiny. Tedy, pracuji. Házím do notebooku data, která vybadali jiní. Většinu slov, která opisuji, vůbec nerozumím, protože už je nikdo nepoužívá. Zpracuji tak dvě písmena ročně, teď právě zpracovávám *há*. Přemýšlím, jestli se dožiji *em*, nebo snad dokonce *er*. *Zet-žet* se ani dožít nechci, nemám proč tak dlouho žít. Nikdy jsem nechtěl pracovat celé dny sám, notebook

na kuchyňském stole plném drobků. Chtěl jsem být učitelem národů.

Ostatně, všimli jste si, že skoro nikdo není tím, čím opravdu chtěl být? V maturitním roce se tradičně píše sloh *Čím jednou budu*. Když jsem ještě byl učitelem, schovával jsem si je a srovnával je po deseti letech se skutečností. Jaké je procento úspěšných předpovědí, co hádáte? Uberte! Ještě uberte! Po deseti letech od onoho památného slohu pouhých šestnáct procent lidí dělá to, co chtěli, a s každým rokem je to ještě bědnější. Ti, kdo chtěli být piloty, jsou v nejlepším případě taxikáři. Ti, kdo chtěli být básníky, jsou bankovními úředníky. Nejvyšší podíl v kolonce „dosažené cíle“ tvoří právníci. To je typ dětí, které mají jasno už v mateřské školce. Ale zpět k tématu.

Dvakrát denně sklapnu notebook a jdu do ulic. S hluchým mobilem v ruce kážu lidstvu. Už dávno jsem opustil prázdné tlachání a kabaretní scénky. Chci využít času, který mi ještě zbývá (*Chá? Í? Jé? Ká?*), a chystám si proslovy s péčí, s nímž jsem se kdysi připravoval na hodiny krásné literatury. O čem asi mluvím? O smrti. O Bohu. O lásce a o samotě. Já vám to předvedu:

(Dopoledne, refýž ve Spálence. Počet posluchačů: asi deset.) „Miláčku, víš, proč se všichni cítíme tak hrozně? Protože nikdo nikomu nenaslouchá, miláčku! Všude je puštěná televize nebo rádio nebo obojí dohromady. A reklamy! Pitomé, bezduché reklamy! Myslících lidí se zmocňuje marnost! Ne, nezapomenu koupit to zelí, miláčku.“

Čím jsem starší, tím jsou mé přednášky závažnější. Občas ze mě vypadne nějaká hluboká moudrost. Jen tyto procházky mi dovolují žít. Jenže kouzlo rok od roku slábne, lidé skutečně přestali naslouchat. Stupňuji svůj ostrovtip a mluvím jako mudrc, ale nic naplat, poslouchají mě pořád méně. Občas do řeči zapletu jako kdysi *jak vám potvrdí každá sardinka*, ale nikdo se ani neusměje. Marnost nad marnost.

Starým mládencem jsem zůstal proto, že mi ani ženy nikdy nenaslouchaly. Bohyně jsou příliš zaujaty samy sebou a mrchy, ty vás neposlouchají naschvál, abyste měli vztek. Maminy vyslechnou vaši brilantní přednášku o smrti, usmějí se a řeknou: „A nezapomeň koupit zelí, miláčku!“

Byl advent a já jel dopolední pražskou tramvají. Už jsem se chystal vyndat mobil a zahájit svou lekci, dnes měla být o reklamě, na niž jsem měl pífku po celý rok, ale o Vánocích přecházela v bílou zuřivost. Vtom mě upoutal zvučný dívčí hlas.

„No, tady Marylin. Já tu mám od vás nepřijatej hovor. Erotickej salón Marylin.“

Viděl jsem jen světlé vlasy rozpuštěné po kožíšku. Zezadu se zdála trochu zavalitá.

„Jo, děláme všechny erotický služby, teda ne kaviár a zlatou sprchu, ale jinak jo.“

Tramvaj začala nápadně tichnout. Ženě na předním sedadle ztuhla šíje. Několik mužů trhlo hlavami směrem k dívce typickým volavčím pohybem.

„Jsme dvě, věk dvacet a dvacet pět, obě blondýny, přes prsa pětadevadesát, jedna v bocích štíhlá a jedna spíš plnější. Prsa pravý, žádnej silikon.“

V tramvaji by bylo slyšet spadnout sirku. Záviděl jsem. Už jsem říkal, že přesně poznám míru zaujetí publika. Takového ticha jsem dosáhl jen zřídka, naposledy, když jsem hluchému mobilu tvrdil, že spát s bohyní je jako spát na Slavíně. Sice nudné, ale povznášející.

„Naše ceny jsou příznivé, normál je za dva klacky, za švédskou trojku tři, taky děláme lesbišou, za tícku, a za pět můžete mít hoďku s dominou.“

Začal jsem ji tiše nenávidět. *Ukradla mi světlo*, jak se říká v šoubyznysu. Na kradení světla byla expert pravá Marylin. Jednou byla premiéra filmu, kde měl jiný herec svou vrcholnou scénu v půli děje. Přesně v tu chvíli vešla Marylin Monroe ve stříbrné

róbě do kinosálu. Rázem se všichni obrátili k ní. Blesky fotografů oslnily tu hrstku zbylých, kteří snad bůhvíproč chtěli sledovat film. Marylin si majestátně sedla. Ten herec byl vzteky bez sebe. Ptáte se, kdo to byl? Já namouduši nevím. Ukradla mu světlo. I jeho jméno už je zapomenuto.

„Máte tužku? Jo, tak pište si.“ Bylo přímo slyšet, jak mozky všech mužů v tramvaji cvakly.

„Adresa... telefon do salónu je...“

I já si to číslo pamatuji dodnes, můžu ho odříkat ze spaní, ale vám ho napíšu tak, jako když v obchodě vytukáte číslo své kreditky a na snímači se objeví: ****.

„Pracuju každé víkend od šesti večer do jedenácti. Jo, a dobrá zpráva: teď máme vánoční akci. Všecko za polovinu.“

Všechny mužské mozky provedly bleskové výpočty. Zpod stromečků mizely mikrovlnky i elektrické vláčky. Nesnášel jsem ji pořád víc. Ó, *jaký to úpadek mravů!* vzdychal jsem v duchu. V tramvaji za bílého dne sedí mladá žena a beze špetky studu křičí: Já jsem děvka! – Ale nejvíc mi vadilo, že dokonce i mě dovedla přimět, abych jí bez dechu naslouchal.

Tramvaj zastavila, Marylin se majestátně zvedla. Nepovedlo se mi zahlédnout tvář, jen drobnou růžovou ruku s mobilem. Ten den jsem byl prostě odepsaný. Nejenže jsem lidstvu neřekl jediné slovo, nebyl jsem ani schopen práce. Ptáte se, proč? Odpovím vám: ****!

Dva dny nato jsem jel jinou tramvají. Nebudete mi to věřit, ale právě když jsem vytahoval mobil, abych obohatil lidstvo další ze svých lekcí, ozval se zvučný dívčí hlas:

„No, tady Marylin. Já tu mám od vás nepřijatej hovor. Erotickej salón Marylin.“

Bylo to jako v opakovacím snu. Scéna se rozvíjela do detailů stejně, lesbišou za tíčku, žádnéj silikon, prsa pětadevadesát, **** a dobrá zpráva o vánoční akci. Tentokrát dívka seděla ještě dál a kryla ji záda spolucestujících. Občas mám sklon nevěřit vlastním smyslům, napadlo mě, že už vážně blázním..., a v tu

ránu jsem to pochopil! To není odpověď na nepřijatý hovor! Ten mobil je hluchý! To děvče vede samomluvu, stejně jako já!

Marylin vystoupila a já taky. Nenápadně jsem ji sledoval. Nechala ujet dvě tramvaje, do třetí nastoupila. Po chvílce vytáhla mobil z kapsy.

„No, tady Marylin. Mám tu od vás nepřijatej hovor...“

V poledne vestoje shltla u stánku pizzu, pak hodinku dvě obveselovala metro a skončila ve tři ve stanici Krematorium. Efekt byl vždycky takřka stejný. Houstlo kolem ní posvátné ticho, jako by hrála sólo na housle. Nenáviděl jsem ji. Bodovala ve hře, kterou jsem vždycky toužil vyhrát sám.

Během dalších dnů jsem ani neotevřel notebook. Byla to směs předvánočního smutku a zvědavosti, která se měnila v holou posedlost. Myslel jsem na tu dívku dnem i nocí. Podezíral jsem ji, že žádný erotický salón nemá. Jen tak exhibuje, aby zaujala chlapy! Je to nevypovídáný blázen, stejně jako já.

Dobře, zkrátím to. Přeskočím všechno to váhání, stud, rozpaky a smilné fantazie. Je zlatá neděle, šest večer, a já, trapný šedesátiletý dědek, stojím u dveří.

K mému překvapení salón Marylin opravdu existoval. V kapse jsem měl pro všechny případy dvě pětistovky. (Normál.) Třesoucím se prstem jsem zmáčkl zvonek a hned jsem se lekl, když skutečně zazvonil.

Zevnitř se ozýval nějaký děsivý zvuk, znělo to jako naplno spuštěný mixér. Potom zmlkl a hlas, který jsem poznal, řekl: „Kdo je tam?“

„Já... jsem ten nepřijatý hovor, jak jste mi volala zpátky na mobil.“

Za dveřmi bylo rozpačité ticho.

„Ale na teď nemám žádnou objednávku.“

„Já myslel, že můžu přijít rovnou. Prý máte vánoční slevy.“

Dveře se rozchlíply na dlouhý řetízek. Stála v nich Marylin v červeném spodním prádle. Prsty měla divně ulepené, jako dítě,

které si hrálo s mokrým pískem. Chvíli si mě prohlížela škvírou dveří. Pak řekla tu nejstrašnější větu, jakou může žena muži říct:

„S váma? Nikdy!“

Řekne-li to žena muži, je to smutné. Ale řekne-li to prostitutka klientovi, z jeho sebevědomí je rázem utržený výtah. Dívka zabouchla.

Zvonil jsem dalších deset minut. Ne „cink cink“ jako slušný člověk, ale „crrrrrrrrrrrrrrrr!“ . Jestli měla zákazníka, *kradl jsem jí světlo*. Dobře jí tak! Po deseti minutách se dveře rozlétly.

„Jděte do prdele! Do prdele!“ zaječela na celý dům. Už neměla to spodní prádlo, ale froté župan s medvídky. Ještě ochable vyjekla „Do prdele!“, ale to už nebyla má destinace, bylo to jen citoslovce zoufalství.

„To fakt nejde, pane učiteli!“ fňukla. „Vždyť to by bylo něco jako incest!“

Vtom jsem ji poznal. Byla to Rendulka Vaněčková z 8. B! Učil jsem ji kdysi jazyk český. Rendulce Vaněčkové není ani dvacet, ani pětadvacet, je jí nejmín dvaatřicet. Míry přes prsa tak honem neodhadnu, ale čert jim věř!

Stál jsem tam řadu nekonečných vteřin. Pak jsem vydechl jako propíchnutý balón, nezmohl jsem se na jediné slovo a dal se na úprk. Byl jsem zahanben až po kořínky vlasů. Zděšen. Otřesen! Staří učitelé mívají iluze, že všichni jejich žáci jsou navždy slibné děti. Jak se ze slibného děcka stane děvka? Rendulka Vaněčková nebyla žádné intelektuální světlo, ale naivní milá holka, recitovala Máchův *Máj* a na maturitním tablů má přezdívkou Rendlík. Horečně jsem prohrabal stoh slohů. Čím jednou budu. *Renata Vaněčková, 8. B.* Píše tam Renata Vaněčková, že chce být prostitutkou? Jistěže ne! A čím chce být Renata Vaněčková? Prokristapána, učitelkou! A je jí už třiatřicet! A půl!!!

Té noci jsem udělal něco, co jsem nikdy nechtěl udělat. Udělal jsem to poprvé v životě, zcela proti svému přesvědčení. Vyprostil jsem nedotčenou nabíječku z firemního plastiku.

„Haló.“ První slovo po patnácti letech. „Haló?“

Věděl jsem, že mi už neotevře, i kdybych u ní zvonil do rána. Doufal jsem, že hovor přijme. Musel jsem s ní přece ještě mluvit! Ale proč? To nevím ani já. Byla to moje bývalá žačka Rendlík. Byla to Marylin, žádnéj silikon. Byla to sprostá zlodějka světla. Ale hlavně to byla moje tajná družka, mluvčí ministerstva hlučných mobilů.

„Haló,“ řekl jsem přiškrceným hlasem, „Rendulko, já vás vážně nechtěl urazit.“

Dobře, zkrátím to. Uvolnila řetěz a pustila mě dál. Salón byl pitomoučkový a přitom vlastně krásný, jak si české děvče představuje Marylin. Na stěnách visely akty z kalendářů, vprostřed stála obrovská válenda barvy, jíž se poeticky říká šeríková, ale je to barva týden staré šunky. V mixéru se pěníl tvaroh a všude chladly čerstvé štrůdly. Tak to byl ten brloh neřesti, *kde hrdliččin zval ku lásce hlas*.

„Rendulko, proč to děláte? Ne, já nemyslím tohle..., ale to s mobilem v tramvaji, to mě moc zajímá, víte..., ne, to vy ani nemůžete vědět... Mě se to totiž velmi dotýká.“

Prohlédla si mě jako totálního blbce.

„A co asi tak stojí erotickej inzerát? Bez fotek je to úplně marný a na inzerát s fotkou jsme si nevydělaly. A když o vás žádnéj neví, tak taky logicky žádnéj nechodí! Zkoušely jsme lepit zvačky po okolí, ale za černej výlep jsou teďka děsný pátky, tak jsme to radši zase strhaly.“

„Cože? Ty vaše monology... To byla prostě pouhá reklama?“

„Jaký prostě?! Jaký pouhá?! Byla to reklama a fungovalo to! Byl to nejlepší nápad, jakej jsem kdy měla! Hned druhej den se dveře netrhly!“

Trochu nezdvořile jsem se rozhlédl po prázdném bytě. Rendulka praštila pěstí o stůl:

„Sakra, jsou Vánoce! Všichni slušný chlapi seděj doma! Není každěj chlívák jako vy!“

Já to zkrátím. Rendulka měla jeden z nejhorších dnů svého života. Její společnice Stáňa (domina, štíhlá v bocích) si našla

kluka a dnes jakoby nic oznámila, že v Marilyn končí, a to hned. Rendulka byla po krk v dluzích. Netroufala si vést salón sama, po světě chodí různí úchylové, nejen bývalí kantoři češtiny. Ve dvou se nebála, Stáňa byla mistryně v nějaké bláznivíně, jako je karate či kung-fu, a s bičem uměla víc než jenom erotické hry. Rendulka přes den dělala v malé cukrárně vedle, ale kolik musí holka napéct štrúdlů, aby to hodilo jednu švédskou trojku? Radši se ani neptejte!

„Tak... já vám řeknu pravdu. Proč jsem tady. Nebojte, nebude to dlouhé, Rendulko.“

Nebojte, nebude to dlouhé. Té noci jsme spolu snědli dva štrúdlý a já vyprávěl a vyprávěl. Už řadu let jsem toho nenamluvil tolik. Vyprávěl jsem, jak toužím být učitelem národů. O hluchém mobilu, o tom, jak věčně opisuju mrtvá slova, kterým už taky nikdo nenaslouchá...

„Vy jste byl vždycky magor, pane učiteli,“ zívla v půl jedné v noci Rendulka.

„Možná jo, Rendulko, ale víte, co to znamená pro skutečného učitele, sedět sám nad stolem plným drobků, hlavu nabitou velkými myšlenkami –“

„Magor,“ potvrdila svůj úsudek v půl druhé, oči zavřené a hlavu na stole.

„Já se nepřu, magor, ale když magor nemá s kým prohodit slovo, to je, jak vám potvrdí každá sardinka, moc smutné –“

„Moment!“ přerušila mě a ztěžka otevřela oči. „Sardinka? Jaká sardinka?“

V tu ránu jsem se do ní naprosto bláznivě zamiloval. Ona mi doopravdy naslouchala, chápete? Samozřejmě, brzy nato se šťastně vdala za úplně jiného muže, než jsem já. To je v pořádku, Rendulko, to je v pořádku. Často si telefonujeme. Občas mi přinese naprosto úžasný štrúdl. Já dál pracuji na slovníku a jedna bota zelená a druhá zlatá, pomalu se blížím k písmenům zet-žet.

Největší tajemství Amorovo

V základech mého života leží zlatá cihla a tou je šťastné manželství mých rodičů. Ani jeden už nežije, táta zemřel před rokem a maminka šla za ním jako labuť sotva o půl roku později. Většina smutečních hostů řekla totéž: „Nemohla by bez něj žít.“ Díky nim věřím v pravou lásku. A v důvěru, což je mnohem víc než pouhá věrnost. Dá se říct, že věřím v zázraky.

A věřím v lásku na první pohled, je to téma mého rodinného mýtu. Slyšel jsem tu báji mnohokrát, otec ji vyprávěl všem známým od svatby až do své smrti. Matka poslouchala, proplétala prsty s jeho a oči se jí leskly dojetím.

Stalo se to třetího dubna devatenáct set šedesát pět. V módě byl nepromokavý plášť šusták, měl ho skoro každý, šustil jako chřestýš ve větru. K večeru se náhle rozpršelo. Můj budoucí otec šusták měl, jenomže ve skříni na koleji, a spěchal pustou Thákurovou ulicí jen v triku. Vtom na druhém chodníku viděl běžet dívku v jasně modrém šustáku. Modrý šusták byl vzácnost, dovoz z NDR, pronikavě se třpytil vlhkem. Dívčinu tvář stínila kapuce a rozpíjel ji hustý déšť.

„A já se do ní zamiloval jako blázen!“ říkával otec s neskrývanou pýchou. „Viděl jsem z ní sotva špičku nosu, ale hned jsem věděl, že to bude moje žena. Ten den mi bylo dvacet. Lidi, já jsem ji dostal k narozeninám!“

V této fázi vyprávění bral mou matku kolem ramen. Následovalo podrobné líčení, jak za ní vyběhl a jak mu zmizela, jak

ji týden hledal všude kolem, až do sebe vrazili před záchodky kina kilometry daleko. Osud. Ovšem, měla jasně modrý šusták. A aby byl zázrak ještě zázračnější, dívka mu přiznala, že i ona na něj pořád vzpomínala, snila o tom do kostí promoklém chlapci, který utíkal po druhém chodníku.

Prý asi deset procent lidí zažije nevysvětlitelný úkaz, lásku od prvního okamžiku, nepodloženou slovem ani činem, blesk, který vás praští do temene a propálí vám podrážky. A ještě mnohem podivuhodnější, vymykající se logice i pravděpodobnosti, je okamžitá láska vzájemná. Ta je vyhrazena pouze vyvoleným. Jen několik promile z nás zažije to jasnozřivé rozpoznání v davu, hlubokou jistotu srdce, ano, to je ona, to je on. Není pro to žádné vysvětlení, prý je to největší tajemství Amorovo. A pod jeho divuplnou střechou jsem byl počat já.

Měsíc po matčině smrti už nebylo zbytí, musel jsem začít uklízet. Protože jsem s rodiči celý život bydlel, byt jsem dobře znal. Díkybohu, oba byli systematictí pořádní lidé. Otevřel jsem krabici s úhledným nápisem *Zdravotní dokumentace*. Předpis na otcovy brýle. Očkovací průkazy jich obou. Dobré výsledky z histologie. Špatné výsledky z histologie.

Prohrabával jsem se pořád hloub do minulosti, až jsem našel propouštěcí zprávu z nemocnice v Brně (matka z Brna pocházela) z roku devatenáct set šedesát pět. Přelétl jsem ji očima, protože jsem systematik po rodičích, a zjistil jsem, že matce 2. 4. vyoperovali slepé střevo. Propuštěna 6. 4. v dobrém stavu. Kontrola za deset dní.

V první chvíli mi nedošlo, co čtu. Až pak. Je-li to dokument mé matky – a všechna fakta souhlasila – rozhodně to nemohla být ona, kdo třetího dubna běžel v dešti pražskou Thákurovou ulicí.

Systematik ve mně se šokovaně ptá: Byl to omyl? Byla to lež? A pokud lež, kdo lhal? A sám sobě odpovídá: matka. Nikdo

nezapomene, že před týdnem mu vyoperovali střevo, a datum bylo pevně dáno, můj otec ji „dostal k narozeninám“. Snad jí kdysi – před záchodky ztemnělého kina – polichotil jeho zájem a přivlastnila si v tom romantickém žvástu roli femme fatale. Nebo si to vymysleli spolu, stvořili si osudový mýtus, aby měli co vyprávět známým, aby obloudili mě?

A pokud platí kterákoli z těchto verzí, jedna pitomější nežli druhá, proč na ní proboha trvali dalších padesát dva let? Uvěřili té báchorce jen proto, že ji opakovali tak dlouho? Nebo už dávno věděli, že to není pravda, a ze studu, ze zvyku či z ohleduplnosti o tom mlčeli?

Seděl jsem na koberci, zažloutlé papíry všude kolem, a cítil jsem se strašně zrazený. Vždycky jsem věřil, že jsem se neoženil proto, že vztah mých rodičů byl příliš ideální vzor. Čekal jsem, až potkám svou dívku v modrém šustáku, ale nepatřil jsem k vyvoleným, nezasloužil jsem si zázrak. Chtěl jsem lásku v nadživotní velikosti, ale jak patrně, mě minula.

Když skončil pláč lítosti, když skončil záchvat vzteku, hodil jsem všechnu papírovou veteš do popelnice.

Bude pro mě lepší, když to nechám být. Lhala matka, nebo lhali oba, budiž, budiž, stejně se to nikdy nedozvím. A toto je největší tajemství Amorovo: přesto spolu byli šťastní přes padesát let.

Mám je v paměti, jak otec po sté vypráví historku hostům, bere matku kolem ramen, jí vlhnou oči a s dívčím smíchem říká: „A jak mu to v tom mokrém triku slušelo!“

„Zamiloval jsem se do ní jako blázen!“ zasní se nádhernou vzpomínkou otec, je na okamžik zpět v tom dávném třetím dubnu, prší a v dešti mizí osudová dívka, kterou už otec nikdy nepotká.

Kód vzkříšení a zdraví

„Nemá to logiku,“ řekl K. své ženě suše. „Nic z toho, co mi tu vykládáš, nemá logiku.“

„Ale já to tak cítím!“ bránila se v pláči ona.

„Já to tak cítím“ není argument.“

S rozvodem se smířil víc než snadno. Odešla, dobře, tak je pryč. Proč se zlobit, to nedává smysl. Pocity taky nemají logiku.

Poprvé si toho všiml po půl roce. Zpočátku to byl jen takový závan. Ve dne nic, ale v noci mu s plíživou zákeřností ožívaly nohy. Usínal snadno, jenže po dvou třech hodinách ho budil neklid. Prýštil z bederní páteře. Jako mravenčivá tříšť impulsů se šířil do stehien a lýtek, jako by od kříže dolů probíjel slabý elektrický proud.

Absolvoval řadu vyšetření a nenašli mu vůbec nic. Prášky na spaní, kterých se dřív štil, pomalu přestaly zabírat. Nepokoj byl pořád horší. Prsty na nohou se občas napjaly a ztvrdly v křeči jako drápy. Někdy celé hodiny se vzteklou bezmocí sledoval své nohy, jak si žijí vlastním životem.

Nikdy neuznával žádné čáry máry. Žádné mantry, feng-šuej, příkládání rukou. Ani žádnou psychoterapii. Jen čistou logiku, premisu a důkaz, jasný vztah příčin a následků – pokud nastane A, pak následuje B. Ale to zpoceně noční zoufalství dosáhlo takové míry, že si dal vnutit kontakt na jakéhosi Mistra Fafejdu. Prý vyléčí dvě třetiny pacientů, které už doktoři odepsali. (Ale proboha, to jméno! Mistr Fafejda!)

„Je fakt super,“ ujišťovali ho. „Nebere za to žádný prachy, jenom čerstvou zeleninu nebo ovoce.“

Tu noc nespal prakticky vůbec. Ráno proti svému přesvědčení koupil plastovou bedýnku španělských jablek, přihodil pár pomerančů a sedl za volant.

Léčitel navzdory jeho představě nebydlel v malebné chaloupce, ale v zašlém paneláku na okraji vsi. Začalo lezavě pršet. K. zazvonil.

V okně se objevil robustní chlap v tílku. „Ty seš ten pražskej, co mi volal?“ Hodil mu svazek klíčů v ponožce. Ponožka byla dětská, s vyšitou kachničkou, K. se jí přesto trochu štítil. Ale odemkl a vyšel po schodech.

Byt byl umakartově obyčejný, běhaly tam dvě rozjívené děti a za dveřmi zněl hluk. „Přízeň z Moravy,“ vysvětlil Fafejda a postřčil ho do ložnice. Stála tam velká rozestlaná postel. „Všecko to tu dneska spalo. Tak jo. Svlíkni se do trenčlů.“

K. mu rozpačitě podal ovoce. Fafejda na ně sotva pohlédl. „To si zase vodvez, chlape, to je balený před deseti dnama nejmněj, z toho je veškerej život dávno fuč.“

Ale nezdálo se, že se na něj zlobí, a K. se nemotorně svlékl. Dosud ze sebe kromě pozdravu nevypravil ani slovo. Připadal si jako pitomec.

Pak začala sama procedura. Fafejda chodil kolem jeho náhle tak bezbranného těla, nedotkl se, jen asi deset minut dlaněmi objížděl obrys. K. se cítil velmi nesvůj. Na jazyk se mu neustále dralo: „Já jsem nikdy u žádného léčitele nebyl!“ Jako by chtěl popřít, že je u něj teď. Zblízka cítil Fafejdův pach, byl to pach čerstvého syrového masa. Konečně si Mistr otřel ruce do kapesníku.

„Tak jo, chlape. Problém není v těle, ale zde!“ Drze mu zatukal na čelo prstem. „Dám ti návod a můžeš klidně odjet domů, drž se ho a budeš v pořádku.“ Zalovil v hromadě papírů a podal mu zašedlý xerox. Pak beze slova vyšel a hned bylo skrze dvoje dveře slyšet, že se přidal k hlučné přízni z Moravy.

Zmatený K. si omylem vzal naruby triko. Nespal už pětatřicet hodin. Bedničku ovocných mrtvol nechal na stolku.

Návod byl dvousloupcový seznam. Levý sloupec se jmenoval *Kód Nemoci a Smrti* a pravý *Kód Vzkříšení a Zdraví*. Šlo o dvojice protikladů. *Nenávist–Láska. Pomsta–Odpuštění. Pýcha–Pokora. Nevíra v Léčitele – Víra v Léčitele*. A tak dále, až k dvojici *Hněv–Mír*. Dole stálo hůlkovým písmem a v uvozovkách: „ŽIJ PODLE KÓDU VZKŘÍŠENÍ A ZDRAVÍ A BUDEŠ STÁLE ZDRÁV!“

K. si přečetl text až v půli cesty domů, v samoobslužné jídelně u benzínky. Zacloumal jím vztek tak prudký, že se mu zatočila hlava a málem spadl z vysoké barové stoličky. Kvůli téhle absolutní hovadině jel skoro dvě hodiny, absolvoval ponižující pseudovyšetření, nechal si od toho burana tykat – a tohle má být jeho odměna? To je ta zázračná léčba? Tak to ne! To tomu šmelináři s lidským zoufalstvím a žalem jen tak neprojde!

Rudo před očima vklouzl do auta a skoro smykem ho stočil do protisměru. Ještě nevěděl, co udělá či řekne, ale touha po pomstě byla tak silná, že ho cestou něco napadne. Nepamatoval si, že by někdy někoho tak nenáviděl. Gauner! Vidlák! A to si nechá říkat Mistr! Kdybych mu jen jednou řekl Mistře, musel bych ho snad vlastníma nohama zadupat pod zem! Ta představa v něm vyvstala tak živě, že mu z beder až k prstům na nohou vyšlehl chvějivý úder, jako by se dotknul vadné zásuvky.

Noha, kterou držel na plynu, nad sebou na zlomek vteřiny ztratila vládu. Těsně předtím, než auto vyletělo ze silnice, v takřka nekonečné jasnozřivé chvíli, pochopil humor své situace: toto je kód nemoci a smrti. Nenávist. Touha po pomstě. Hněv. Pýcha. Aha, taky nevíra v léčitele! Jo, má to svou logiku. Potom přišel náraz a po nárazu smrt.

Špatné siluety dravců

Přes měsíc v ní rostlo úzkostné podezření, že se její muž někde zamiloval. S největší pravděpodobností v práci. Těžko říct, jak na to přišla. Nechodil z práce později, což bývá klasika, dokonce tam chodil vzorně dřív. Ta trocha netečnosti. Ta trocha zasněnosti. Byli spolu od puberty, skoro devatenáct roků, a znala ho skrz naskrz, čili každá odchylka od normálu byla varovná.

Dnes večer měli jít na jeho firemní party. Nemohl ji tam nepozvat a ona nemohla říct ne. Je-li žena jeho zájmu mezi hosty, byla si jista, že ji pozná. Nebyla si jista, že to doopravdy chce.

Když přišli, večírek byl v plném proudu. Zнала jeho kolegy jen matně. S nikým z nich si netykala a připadala si tu cizí, nevěděla, kdo je kdo. Ale jen co vešla, zachytila signál. Její muž spěšně a – zdálo se jí – provinile zatěkal pohledem po místnosti a pak zaostřil úplně opačným směrem, než stála skutečně nádherná žena kolem třiceti. Lesklé černé šaty ji svíraly těsně jako vakuová fólie. Stála k nim bokem a její dokonalé tvary jako by s nadsázkou vytvořil kreslený film.

Manžel, jako vždy plachý a bezradný ve velké společnosti lidí, zarejdoval k zaujatě rozprávějícímu hloučkovi několika mužů a jedné šedovlasé dámy. Skoro ji to pobavilo. Instinktivně zvolil zónu nejmenšího rizika.

„Má žena Markéta,“ představil ji rozpačitě, všichni vyjádřili zdvořilé potěšení, že ji poznávají, a pokračovali v načatém hovoru.

„Jenže je to dokonale špatně!“ halasil jeden z nich, čímši spravedlivě rozhořčený. „Chápejte! Na těch obrovských prosklených plochách tý dnešní egomaniacký architektury musej bejt nalepený černý siluety dravců. Protože jinak by normální ptáci, takový ty ptačí usmrkanci, co nevěděj, která bije, nalítávali přímo nosem do skla, padali by k zemi jako zralý hrušky, protože jejich zrak prostě nerozezná sklo a čirej vzduch.“

Cítla drobnou a zatím dost opatrnou úlevu. Je-li to okouzlení, je skoro jistě zcela platonické. Na takovou krasavici by si její manžel nikdy netroufl, a hlavně, ona by jím nikdy nemohla vzít zavděk. Ještě tak deset let bude královnou plesu. Nezahodí své šance avantýrou se stárnoucím inženýrkem, na to je její vzhled příliš ambiciózní.

„A v čem je problém?“ zeptala se šedovlasá paní.

„No že ty siluety jsou úplně špatně!“ vykřikl zastánce ptáků tak nahlas, že se k nim několik lidí pootočilo. „Ten idiot všech idiotů, co je navrhoval, se vůbec nenamáhal kouknout, jak vypadaj dravci! To jsou siluety nějakých přerostlejších kosů, který si omaloval z omalovánků!“

Mladík vedle ní se na ni usmál. Už předtím si všimla, že si ji s nevšedním zájmem prohlíží. Lichotilo jí to. Měl docela půvab. Potřebovala nějaké ujištění, že není ztracena navždy, a oplátila mu úsměv úsměvem. Stála teď k oné krásce zády, ale jakýmsi tělesným senzorem ji pořád vnímala. Zaslechla výtrysk sebevědomého smíchu. Jaké to asi je, být takhle nápadné luxusní zboží? Já i můj muž jsme pouhý neškodný průměr, ani oškliví, ani krásní, ani mladí, ani staří, ani pěšky, ani na voze.

„Takže ty malý troubové, který ta blbost měla chránit, si naivně řeknou: Hele, brácho, žádný nebezpečí, tohle je náš vzdušnej prostor, tamhle lítaj stejný bezbranný umaštěnci jako my! A konec pohádky je stejnej: nosem do skla a bum!“

„Přinesu ti něco k pití,“ zašeptal jí manžel, lehounce jí stiskl loket a odpojl se od hloučku. Vší silou se přiměla ho nesledovat zrakem, ale senzor v jejích zádech mapoval jeho cestu k baru

s velkou přesností. Neudělal sebemenší pokus přiblížit se k té ženě v houfu brebentících mužů, zvolil nápadně jinou trajektorii.

„Suma sumárum by bylo nejlepší ty siluety ze skla strhat. Takový falešný varování zabije víc ptáků, než kdyby tam číhal nenažranej kocour!“

Vzala od manžela orosenou sklenku, víno bílé, polosuché, ani se nemusel zeptat, co chce pít. Znali se za těch málem dvacet let tak dobře. Pohladila ho přes rukáv saka. Vlastně byla svým způsobem šťastná. Ne, takhle mi ho neodvede. Ani mu nemůžu mít za zlé, jestli se do ní trochu zasní, snad ani nelze říct zamiloval, protože ona je sen mnoha mužů a on to ve své plaché průměrnosti ví.

Noc houstla a večírek se začal rozpadat. První se rozloučil ten štíhlý mladík, který jí věnoval lichotivý úsměv. „Společnosti, sorry, ale já na rozdíl od vás vstávám děsně brzo, a jak nespím aspoň sedm hodin, jsem pak do večera nesnesitelný.“

„Já vás doprovodím, potřebuju radu, nějak se mi zasekla odchozí pošta,“ řekl manžel rychle a vykročil s ním směrem ke dveřím. Sotva k ní otočil hlavu. „Hnedka jsem zpátky, Markéto.“

„To je náš nový správce sítě,“ vysvětlila jí šedovlasá dáma. „Jeho generace říká ajťák. Je tu každé ráno od sedmi.“

Jako prudká rána mezi oči. Byla slepá, celý večer byla slepá. Popošla k oknu a uviděla, jak se na temném parkovišti ti dva loučí. Připadala si jako pták, který padá podél netečného skla.